

SAKSÖKERENS INNLEGG NR. I under hovedforhandlingen i ankesaken.

MINE HERRER DOMMERE!

I nærværende erstatningssak mot Staten v/ Justisdepartementet er det et viktig forhold, som med held har vært tåkelagt under den forutgående behandling i Byretten:

Det er den avgjørende forskjell som foreligger mellom dette å være f a n g e under varetekt og det å b l i h o l d t i n n e s p æ r - r e t i f e n g s e l s o m p a s i e n t. Det fører for pasienten til en hjelpeløs fortvilelse som ikke kan beskrives på annen måte enn som e t g r u s o m t m a r e r i d t.

Ved den ulovlige overføring fra Bredtveit konsentrasjonsleir til eneselle på Kretsfengslet i Åkebergvn. ble jeg straks syk. Samarbeidsviljen som f a n g e, som det fra min motpart er talt endel om i denne sak, refererer seg således kun til tiden som varetektsfange på Bredtveit.

Jeg skal så tillate meg å trekke opp rammen for den av meg reiste ankesak, idet følgende forhold skal søkes klarlagt gjennom mine opplysninger og vittneprov som refererer seg til samme:

1. Helbredstilstanden f ö r fengslingen.
2. Samarbeidsviljen som f a n g e.
3. De psykiske og fysiske årsaker til sykdommens oppståen.
4. Behandlingen av saksøkeren som pasient i fengselcellen.
5. Etter løslatelsen fra fengslet som hjelpeløs invalid.

1) Helbredstilstanden f ö r fengslingen:

I 1911 ble jeg i U.S.A. operert for bukhindebetennelse. Og i 1935 hadde jeg en svulst i øyehulen og ble helbredet gjennom radiumbehandling. Jeg har ellers hatt ettpar skader - en muskelbrist fordi jeg forløftet meg på en tung sukkersekk, og dertil et stygt fall på ski, hvorunder mitt høyre kne ble skadet. Men disse ting var jeg forlenget kommet helt over før annen verdenskrig, og ellers har jeg alltid tidligere kunnet glede meg over en meget god helbred. Jeg var da også fullstendig frisk da jeg den 30. mai 1945 ble anholdt og satt i varetektsfengsel på Bredtveit.

2) På Bredtveit led jeg en tid under sulteforing og herigjennom ble antagelig grunnlaget lagt for en beri-beri-lidelse (som bröt ut etter overføringen til Åkebergvn.) Jeg slo meg ellers kraftig ved en anledning da min trebunnsköye på Bredtveit braste sammen. En tid hadde jeg også influensa med høy feber som ingen bröd seg om. Men stort sett var min helse god da jeg ble overført til Åkebergvn.

M.h.t. samarbeidsviljen som fange hadde jeg på Bredtveit mange hverv som "hjelparbeider" m.m. Jeg deltok i utearbeide på forskjellige bondegårder og småbruk, jeg var "formann" for planlegging av hage på

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014
direktørboligen på Bredtveit, jeg deltok i "vedsjau" og var dertil behjelpelig med å bære lange planker til ombyggingen i kontorboligen også på Bredtveit, - jeg sang solo i kirken ved flere anledninger, og jeg spadde opp steinhard jord utenfor E-brakka og sådde til med forskjellige slags blomsterfrø som jeg selv fikk bestemme, - og jeg var meget lykkelig over det vakkre blomsterflor som (virkelig overraskende i den karrierte jorden) ble resultatet av mine anstrengelser. Jeg strikket mange par fangestrømper og stoppet og "lappet" i massevis av gamle fangestrømper.

3) De psykiske og fysiske årsaker til sykdommens oppståen.

I forbindelse med den ulovlige overføring fra Bredtveit til Åkebergvn. fikk jeg et psykisk sjokk som ikke kunne undgå å få følger for mitt rent fysiske befinnende. Jeg hadde jo fått høre at jeg skulle bli løslatt og jeg regnet med å komme hjem til mine innen julen 1945. Den 11. desember 1945 fikk jeg beskjed om å pakke mine saker. Og så viste det seg da jeg kom til fengselsporten og trodde jeg skulle dra hjem, at en politimann, som sto skjult bak en bil, uten videre dro meg inn i bilen og skysset meg til Åkebergvn., hvor jeg etter ca. 1 times ventetid i resepsjonen ble satt inn i en enecelle. Jeg ble helt ute av meg av det sjokk jeg fikk. Jeg orket hverken å tenke, eller sove eller spise. Fengselslegen oppfattet situasjonen på en for henne typisk måte, hun uttalte at dette var "å etablere sultestreik"! 2 dager etterpå - den 13. desember pådro jeg meg sterk forkjølelse, fordi jeg under lufting måtte stå i dyp sne med sko på benene, istedenfor - som jeg ba om, å få ta på meg støvler. Etterhvert meldte det seg etter dette ryggsmarter, svimmelhet, hjertebesværigheter, sår og blemmer i munnhulen, abcess ved en tann, og mørke flekker oppover ben og lår. Jeg ble nektet å gå til min egen tannlege eller til den tannlege som behandlet de mannlige fanger i kretsfengslet. Fengselslegen avslø også mine bønner om medisin og hjelp og beskyldte meg direkte for å simulere.

6. juni 1946 fikk omsider min sønn, Kjell Hansson, lov til å se meg. Han ble forskrekket over mitt utseende som ikke stemte med de uttalelser han nettopp hadde fått fra politihold, om at jeg var frisk og kjekk. Uttalelser som bl.a. bygget på en telefonkonferanse mellom vedk. politifullmektig (Sverre Hartmann) og fengselslegen dr. Rasmussen, mens min sønn Kjell var hoss politifullmektigen. 7. juni undersøkte så dr. Rasmussen meg og ga en rapport herom til politifullmektigen. I rapporten nevnte fengselslegen at jeg klaget over rheumatismeliknende smerter, og at hun legen, hadde inntrykk av at jeg aggraverte adskillig, men for sikkerhets skyld skulde hun få tatt et par röntgenbilleder. Hun fant det ikke nødvendig at jeg på det daværende tidspunkt ble lagt inn på sykehus. Først

8. juli ble röntgenbilder tatt. (Ved forsømmelighet fra fengselslegens side var det ikke ordnet tidligere). Først 27. juli kom resultatet! I en fremlagt ekstrakt av medisinske opplysninger om saksøkersken fra fengselslegen - en ekstrakt som det forøvrig er feil i - heter det under 27. juli: "Påvist forkalkning i h. skulderledd og spondylose i lendhvirvelsøylen". Men dr. Rasmussen ignorerte stadig min sykdom.

4) Behandlingen av saksøkersken som pasient i fengselcellen. I "utdraget" er der vedlagt 15 brev fra meg til min forsvarer lagm.rettssakf. Skjerve Nielsen, - i hvilke med ganske stor nøyaktighet omtales fengselslegens "varetagelse" av sin pasient. Brevene refereres. Fengselslegens intriger avsløres gjennom brevene.

5) Etter löslatelsen fra fengslet som hjelpelös invalid.

Löslatelsesordren 3 u k e r forsinket!! Dertil "daglig meldepikt og (gjennom pastor Dahlen): forbud mot å ta opphold i Oslo eller "i nærheten av svenskegrensen"! Av lege tilkallt sammeådag som löslatelsen ble effektuert - den 21.desbr.46, lagt inn i sykehus tiltrengende "öyeblikkelig hjelp".

Konfr. videre vittneprov fra min sönn Halvor, samt sykehus og kun opphold fremover i årene.

To sakkyndige er oppnevnt i ankesaken, og begge kommer i sin konklusjon til det positive resultat for saksö-keren, at hennes sykdom og derav fölgende invaliditet skyldes varetektsfengslingen. Dermed skulle jo saken være klar og liketil, og dermed skulle også være bevist at fengselslegens diagnose var feilagtig og undlatelse av å sende meg til sykehus på et tidlig tidspunkt, ble meget skjebnesvangert.

I denne min sak mot fengselsstyret er det först og fremst fengselslegen jeg retter min anklage mot for den foran nevnte undlatelse av å sende meg til behandling på sykehus, såsnart hun gjennom rtg.bildene fikk visshet for litt av min sykdom. Og til denne anklage föyer jeg min tidligere anklage mot fengselslegen for et liknende forhold mot en syk fange som p.gr.a. bl.a. feilagtig stillet diagnose og egenmektig handlemåte av fengselslegen döde på vegen fra fengslet til sykehuset.

Det er en kjent sak at der innen legeverdenen hersker en ofte overdreven loyalitet overfor kolleger, og jeg skulle anta at det i en tid det her handler seg om ikke har fallt særlig vanskelig for fengselslegen få stillet meg i det uheldigst mulige lys overallt hvor hun har hatt sin virksomhet både på de forskj. sykehus og blant legekolleger ellers.

Men dette å støtte opp om en lege som samvittighetslöst går så langt i sin svikt når det gjelder pasienters og medmenneskers velferd, helse og l i v , det burde vel være utenkelig??

Otter Boberg Jahren Petter Meyer

Styren gård ved Vormo i Eidsvold fra før den yngre jernalder
President for Norges Røde Kors, tidligere generaldirektør for Askim
og så for Jernverket.

Hun er født på Rosenbenborg i Christiania, som hennes
far kjøpte av Per Christian Asbjørnsen. (Gammel gård med uthus og dyr

På Styri gård skrev Henrik Wergeland sit første store folkelik
dikt "Styrivisa".